

Josep Tió
Alfred Ramos

ORTOGRAFIA – 8

Solucionari

Edicions del Bullent

B, V

H·1

Sempre s'escriu <i>B</i> davant <i>R, L</i>	Cal recórrer a la memòria o al diccionari
ginebra assemblea problema tenebrós blavor	esborrar, ventada salvatge, cérvol desviar, albergar tebi, àrbitre revestir-se, bunyol

H·2

convocar	embut
invasió	embenar
bomba	inventar
ambiciós	bombó
involuntari	combat
ambulatori	canviar
tombar	conversar
embús	invertebrat
enveja	bombolla
intercanviar	convent

H·3

plou molt	plovia molt
no es mou	no es movia
nau	navegació
breu	brevetat
clau	clavat
tu reps postals	tu rebies postals
esportiu	esportivament
ja ho sap	ja ho sabia
neu	nevada
caps, tu?	cabeu, vosaltres?

H·4

ON DIU...	HA DE DIR...
cridaven	<i>apagaven</i>
paraven	<i>cremaven</i>
explicàvem	<i>cridaven</i>
jugava	<i>estava</i>
cremaven	<i>explicàvem</i>
portava	<i>jugava</i>
s'apagaven	<i>es paraven</i>
estava	<i>portava</i>

H·5

Acaben en -ia	Acaben en -ava
suspenia, transcorria	esbufegava
cobria, distingia	oblidava
equivalia, concedia	destacava
cabia, sobrevivia	enraonava
coneixia, convencia	viatjava
creia, debatia	somniava

H·6

-AVA	-BIA	-VIA
jugar/jugava buidar/buidava interrogar/interrogava pedalar/pedalava olorar/olorava	saber/sabia caber/cabia rebre/rebia prohibir/prohibia absorbir/absorbia	atrevir-se/s'atrevia ploure/plovia beure/bevia inscriure/inscrivia viure/vivia

H·7

pedalar	<i>pedalava</i>	ocular	_____
paladar	_____	calcular	<i>calculava</i>
centenar	_____	renillar	<i>renillava</i>
estrenar	<i>estrenava</i>	manillar	_____
saltar	<i>saltava</i>	senglar	_____
pulmonar	_____	arreglar	<i>arreglava</i>
altar	_____	instal·lar	<i>instal·lava</i>
faltar	<i>faltava</i>	maxil·lar	_____
atzar	_____	familiar	_____
localitzar	<i>localitzava</i>	humiliar	<i>humiliava</i>

H·8

-bava	-vava
alabava, trobava arribava, tombava robava, corbava torbava	cavava, gravava nevava, cultivava esquivava, provava observava, comprovava

H·9

moble triple noble suplement públic flexible replicar deixeble notable despoblat	potable múltiple formidable doble sensible aplaudir aixopluc diable disciplina agradable
---	---

H·10

Grups **BL**, **BR**: *desembre*, *terriblement*

Grups **MB**, **NV**: *canvi*

Famílies **U/V**, **P/B**: *vivien* (*viu*)

Verbs en **-ava**: *filava*, *agradava*, *agranava*

Sense norma: *havia*, *vora*, *bosc*, *treballadora*, *vaca*, *aviram*, *viure*, *bufava*, *va*, *violes*, *vés*

H·11

m'ho *va* voler explicar ... jo no *vaig* entendre res.
 hi *havia* una gran esplanada
havia de /va haver de fer un llarg viatge... *va* deixar les claus...
 Marta *va* eixir ... ja *havia* deixat de ploure
 es *van* posar a caminar
 es *va* ficar la mà... es *va* adonar que *havia* perdut...
 hi *havia* un sastre que *va* anar a cosir
 Es *van* trobar tots... *haviem* anat al mateix cinema.
 Tothom *va* córrer ... on hi *havia* la cabina
 Tu em *vas* clavar... i jo *vaig* fer un crit que tothom es *va* girar.

H·12

Contenen **bell**: 9 paraules

Contenen **vell**: 26 paraules

Tenen relació de significat amb **bell**: bellesa, embellir

Tenen relació de significat amb **vell**: envellir, vellesa

H·13

SAVI	CARBÓ	AVI
vista	abocar	ai
avi	boca	avió
vas	cobrar	avui
via	racó	savi
visca	roba	vi
	roca	vida
		àvid

H·14

vaca	<i>cava</i>	via	<i>avi</i>
alba	<i>bala</i>	vocal	<i>volcà</i>
vapor	<i>prova</i>	broma	<i>ombra</i>
boda	<i>adob</i>	revolt	<i>trèvol</i>
vinent	<i>invent</i>	tambor	<i>tromba</i>
veta	<i>avet</i>	avís	<i>savi</i>
invitar	<i>vitrina</i>	conservar	<i>conversa</i>
motivar	<i>vomitar</i>	roba	<i>baró</i>
barca	<i>cabra</i>	nerviós	<i>verinós</i>

H·15

Se'm *va rebentar* una roda... *vaig arribar* tard
 Diuen que *trobar* un *trèvol*...
 És un *covard*.
 El *cavall*... es *va quedar immòbil*
 el *van gravar* l'estiu passat.
 el *llavi* de baix.

H·16

buit / vuit	El <i>vuit</i> de maig El gerro està <i>buit</i> L'edifici està <i>buit</i>	embellir / envellir	volien <i>embellir</i> el carrer <i>va</i> poder <i>envellir</i> envoltat
benes / venes	les <i>venes</i> de les cames Les <i>benes</i> eren molt estretes Les <i>venes</i> més menudes	rebel·lar / revelar	fotografies a <i>revelar</i> Li <i>va revelar</i> un secret Es <i>va rebel·lar</i>

abans / avanç	El dia <i>abans</i> de les eleccions <i>Abans</i> hi havia... Em van fer un <i>avanç</i>	badallar / vedellar	La vaca va <i>vedellar</i> No faig més que <i>badallar</i> Procura no <i>badallar</i>
beure / veure	No li deixaven <i>veure</i> ningú. No li deixaven <i>beure</i> líquid havia de <i>beure</i> més llet.		

H·17

L'endemà al matí, Tonet Arinyó entrà a l'ajuntament a les *vuit* en punt. Cridà l'agutzil i li manà:

–Durant una setmana sencera que ningú no em *busque*, ni em cride, ni res.

Tonet Arinyó, xino-xano, amb un sol que *badava* les pedres, trepitjà tots els carrers i places de Senill; s'enfilà més d'un quilòmetre per la carretera que duia al *poble veí* de Mesanar; un altre quilòmetre per l'altra carretera, la que duia al *poble* de Mestornar... Fins i tot, perseguí un gos *llebrer* que *acabava* de pixar un cantó de la plaça major. De tant en tant, *s'apuntava* coses en una *llibreteta* nova.

El *veïnat*, en *veure* 'l, *comentava*:

–Potser *vulga adobar* els carrers i les carreteres i s'ho escriga a la *llibreta* per no *oblidar-se'n*.

–Ja era hora!

El regne de Tentipotenti, d'Enric Lluch

LL, I

I-1

estreta	estrella	set	llet
ona	olla	paret	parell
sac	llac	moro	lloro
bombona	bombolla	fauna	llauna
vista	llista	puny	lluny
pot, pot	poll, llot	cor, cor	coll, llor

I-2

Tenen **LL** al començament: 1 (llauna), 5 (lleganya), 7 (llogar)

al mig: 2 (filla), 6 (guillat)

al final: 4 (metall), 9 (rovell)

No tenen **LL**: 3 (remei), 8 (heroi), 10 (menjador)

Comencen amb **LL**: 1 (llampec), 5 (llorer), 7 (llençol), 8 (lloc), 10 (lluny)

amb **G** o **J**: 2 (jugador), 4 (gemegar), 6 (jornada)

amb **I**: 3 (ianqui), 9 (ioga)

I-3

heroi	palla
engany	remei
llençol	genoll
rovell	parany
Picanya	iogurt

I-4

Les paraules amagades són: *cella, pell, vell, vall*.

I-5

Pots trobar moltes paraules. Algunes són:

llac	illa	moll
all	cella	molla
ell	full	mill
ella	fulla	poll
lli	botella	colla
llamp	tall	call
ball	coll	bell
bull	mall	llit
...	...	...

I-6

all / ai	L'all es fa servir per cuinar. Vigila! Ai, que et faràs mal!	ensellar / ensenyar	Qui vol aprendre a <i>ensellar</i> cavalls? Li va <i>ensenyar</i> la mare.
rellà / reia	Una <i>rellà</i> és una peça... ... <i>reia</i> molt.	estralls / estranys	Quins dibuixos tan <i>estranys</i> ! Les pestes fan <i>estralls</i> ...
llaç / jaç	...va fer un <i>jaç</i> per al gos. Duia un <i>llaç</i> roig...		

I·7

			B	I	T	L	L	A		
			B	I	T	L	L	E	T	
			B	U	T	L	L	E	T	Í
			R	A	T	L	L	A		
	A	M	E	T	L	L	A			
E	S	P	A	T	L	L	A			

I·8

Bill Higgins no solament és l'encarregat del departament, sinó que també és un fatxenda de pronóstic. Vestit sempre a l'últim crit i amb *brillantina* als *cabells*. Tothom el coneix per míster Maniquí. La seua vanitat és *llegendària*. A més a més, cal *afegir* que es considera el venedor amb més qualitats de tot Anglaterra.

Bill Higgins es bufa la solapa de l'elegant americana perquè no quede ni un polsim quan veu entrar una *monja* de la caritat que, mig avergonyida, es *dirigeix* cap al *taulell*, com si fos una de les poques vegades que és a la ciutat. Bill es posa bé, es passa la mà per la *clenxa* i, amb el seu to de sempre, que és d'*alló* més amable, diu:

–*Vaja, germana!*, que s'ha perdut per ací?

Com que *ella* li fa una mirada escodrinyadora, d'*aquelles* que maten, Higgins arronsa automàticament les *espatlles*.

La dama del perdiguer negre, de Wolfgang Ecke

G, J, X

J-1

	gelat rajola	xiulet peix
Ex. Has netejat la peixera?	1	1
1. Algú ha llegit el diari?	1	0
2. Ha deixat el queixal baix el coixí.	0	4
3. Que bones que són, les maduixes!	0	1
4. He deixat el jersei al penjador.	2	1
5. M'he marejat una mica.	1	0
6. És més xafarder... Ho vol tafanejar tot!	1	1
7. Ha vingut el germà de Gemma.	2	0
8. Menjarem xocolata amb xurros.	1	2
9. Coneixes Jaume?	1	1
10. No vages tan lluny.	1	0

J-2

viatger
de gom a gom
volgut
duguen
preguntar
viatger
seguir
viatger

J-3

alegre - gelera
esponja - japonés
rodatge - degotar
galet - gelat
grafies - girafes
germà - marge
grisor - sorgir

J-4

	davant A	davant E	davant I	davant O	davant U
porta G		agenollar garatge formatge missatger	fugida girafa		
porta J	penjador monja	jerse objecte		enjogassat majordom	perjudicar conjugació

J-5

Davant de A, O, U s'escriu sempre *J*.
Davant de I s'escriu sempre *G*.
Davant de E normalment s'escriu *G*, però en les paraules *jersei*, *objecte* i algunes altres s'escriu *J*.

J·6

				MEN		
			PU	JA	DA	
				DOR		
	MIT			LLEU		PRO
PET	JA	DA	TAR	GE	TA	SUB JEC TAR
	NIT			RA		TOR
	AN			RA		A
PÀ	GI	NA	RA	JO	LÍ	DE JU NI
	NES			LA		DANT

J·7

gens
germana, vigilava
gegants
pujar, àngel
menjaré, veges
jaqueta, genolls
joguines, netejar
gelat
jugar, menjar
pujar, puges
imaginar, menjar
netejar, pluja

J·8

taronges amargues
monges porugues
botigues lletges
barreges amargues
enveges antigues
esponges grogues

J·9

injectable	objecte	projectar	subjecció	trajecte	jersei
injectar	objectiu	projecció	subjectar	trajectòria	jeroglífic
injecció	objecció	projectil	subjecte		majestat
		projector			
		projecte			

J·10

Escrivim JE • en el grup *JECT*, com *adjectiu*
• en el grup *JECC*, com *interjecció*

J·11

CAIXA	EXAMEN	TAXI	FLETXA	ESTRANGER
rauxa xoriço* xiulet* disbauxa	oxigen exercici inexistent fixar	flexible relaxar pròxim orxata clàxon	punxó torxa marxar exposició**	excavadora** extrem** excursió**

NOTES: * Les paraules marcades amb un sol asterisc solen ésser pronunciades per molta gent com la **tx** de **fletxa**; per tant, si les has escrites a la quarta columna també pots considerar-ho correcte.

** Les paraules marcades amb dos asteriscs són pronunciades per algunes persones amb la **x** de **taxi**. Per tant, serà correcte tant si ho has escrit a la columna de **taxi** com a la de **estranger**.

J-12

Última lletra: G	Última lletra: X
assaig, passeig raig, desig mig, lleig boig, rebuig roig, mareig	despatx escabetx esquitx cartutx

J-13

Les paraules que has escrit són les següents (seguint el moviment de les busques del rellotge):
penjador, xocolate, prestatge, gerro, rellotge, aixeta, raig/rajar, peix, taronja, maduixes, calaix, caixa

J-14

taxi
gent
cotxe
punxar
xocar
fregir

J-15

Bill Higgins no solament és l'*encarregat* del departament, sinó que també és un *fatxenda* de pronòstic. Vestit sempre a l'últim crit i amb brillantina als cabells. Tothom el *coneix* per míster Maniquí. La seua vanitat és *llegendària*. A més a més, cal *afegir* que es considera el venedor amb més qualitats de tot Anglaterra.

Bill Higgins es bufa la solapa de l'*elegant* americana perquè no quede ni un polsim quan veu entrar una *monja* de la caritat que, *mig avergonyida*, es *dirigeix* cap al taulell, com si fos una de les poques *vegades* que és a la ciutat.

Bill es posa bé, es passa la mà per la *clenxa* i, amb el seu to de sempre, que és d'allò més amable, diu:

–*Vaja, germana!*, que s'ha perdut per ací?

Com que ella li fa una mirada escodrinyadora, d'aquelles que maten, Higgins arronsa automàticament les espatlles.

La dama del perdiguer negre, de Wolfgang Ecke

H

K·1

HOSPITAL

- hospitalari • Quan el van *hospitalitzar*
- hospitalitat • A l'*hospital* no el van...
- hospitalitzar • És un poble molt *hospitalari*
- una *hospitalitat* generosa
- La gent humil és més *hospitalària*...

EXHIBIR

- exhibició • fer una *exhibició* pública
- exhibicionisme • L'*exhibicionisme*...d'*exhibir-se*
- A tots ens agrada *exhibir*...

HARMONIA

- harmonió • sabia tocar l'*harmòni*
- harmòni • una veu tan *harmoniosa*
- en pau i *harmonia*
- plena d'*harmonia*

PROHIBIR

- prohibició • un preu *prohibit*
- prohibit • la *prohibició* d'encendre foc
- Li van *prohibir* que...
- va *prohibir* l'ensenyament...

HEROI

- heroïna • L'*heroïna* de la novel·la
- heroic • La seua actitud *heroica*
- heroisme • pel seu *heroisme*
- Sant Jordi era un *heroi*
- En un acte *heroic*

K·2

harmonia
himne
ham
subhasta
exhaurir
havanera
hostil
humus
exhalar
hipòdrom

K·3

Ella *ha* agafat el tinter, l'*ha* rentat de pressa i bé, i l'*ha* omplert de tinta; era, per tant, una cosa que estava acostumada a fer. Si *haguera* estat la dona del llaurador, no ho *hauria* sabut fer.

Un jutge just, de Lleó Tolstoi

Aleshores, el meu company de cel·la em va ensenyar aquell trossot de llapis i em va dir:

—En tota la gentada que em perseguia no hi va *haver* ningú que sabera dir al policia quina cosa *havia* robat jo, i com que no es va voler creure que m'*haguera* arriscat per aquest tros de llapis, em va tancar ací, a la presó, esperant que algú vinga a denunciar que l'*han* robat. Diu que només llavors sabrà quin càstig m'*ha* de posar.

El llapis fantàstic, de Joles Sennell

K·4

- Només *ho* faré si...
- És així, més *o* menys.
- o / ho / oh dos *o* tres minuts
- No *ho* entendràs.
- els Alps *o* els Pirineus
- ho* recorde molt bé.

a / ha / ah	Vés <i>a</i> buscar la granera!	em / hem	<i>em</i> vaig mullar com un ànec.
	Ah, ja sé com...		<i>em</i> vaig posar a plorar
	Ernest <i>ha</i> trobat...		<i>hem</i> d'anar a fira.
	va començar <i>a</i> moure's		Bé <i>hem</i> de fer alguna cosa.
	es va limitar <i>a</i> respondre		<i>em</i> va costar una fortuna.
	Que s' <i>ha</i> perdut?		quan <i>hem</i> començat a baixar.

K·5

MIG	SIS	SET	CENT	SANG	AIGUA
hemisferi hemicicle	hexàedre hexàgon	heptàgon heptasil·lab heptàedre	hectòmetre hectolitre hectàrea	hemorràgia hemoglobina	hidroavió hidroelèctric hidrofòbia hidràulic

K·6

arbre	<i>herba</i>	cabre	<i>herba</i>
nevar	<i>haver</i>	valer	<i>haver</i>
bolet	<i>hotel</i>	soldat	<i>hostal</i>
zebra	<i>herba</i>	mam	<i>ham</i>
fam	<i>ham</i>	saber	<i>herba</i>
postal	<i>hostal</i>	porta	<i>horta</i>
morta	<i>horta</i>	pam	<i>ham</i>
ram	<i>ham</i>	torta	<i>horta</i>

K·7

adhesiu	malhumorat
adaptació	exagerat
alcohol	prohibir
aleshores	oïda
malagraït	tothom
exhaurir	vehicle
zoològic	desobeir

- Li van *prohibir*... el parc *zoològic*.
- El mateix *adhesiu*... com al *vehicle*.
- Estava trist i *malhumorat*... *tothom* es reia d'ell.
- ...bevent *alcohol* fins que van *exhaurir*...
- ...però l'*adaptació*... un final massa *exagerat*.
- No té molt bona *oïda*...
- ...ens va *desobeir*.
- És un *malagraït*.
- *Aleshores* es va adonar que...

K·8

hort
hora
hort
hivern

K·9

Marcel no n'havia de fer res, si no volien creure'l.

—Feu el que vulgueu i tan *amics*, caram!

Ell, cada any, llogava unes fanecades del millor bosc per traure'n bona llenya i *encenall* que *escalfés* el forn com l'*infern*.

Així, entre el forn i el bosc, entre els pans i la llenya, transcorria tota la seua *aventura*. Per res del món no l'hauria canviada, el forner, una vida tan tranquil·la, si aquell *hivern* no *hagués* passat una tragèdia.

Una desgràcia que, de seguida, va *omplir* de conversa les vesprades de Rocafull: a poalades, cànters i bocois semblava que *abocaven* l'aigua, els condemnats núvols, perquè va estar plovent sense parar durant vint-i-nou dies i vint-i-vuit nits.

I és que, ja *ho* avisaven els més vells, feia temps que les coses anaven marejades i n'esperaven una de grossa.

La reina Tarel·la, d'Albert Dasí

Z, S, SS, C, Ç

L·1

CASA	CLASSE
cervesa fa nosa gasolina avisar retrovisor pausa confusió	consell ensorrar tensió mensual contorsió diversió saludar pansa supermercat

L·2

	amb S	amb Z
Inici de mot		zero zumzeig zoològic
Després de consonant		colze, reguitzell donzella, organitzar
Entre vocals	artesanía, gelosia revisar, masia presentació, provisional gasolina	

Norma ortogràfica de la **S sonora**:

* Quan va entre vocals s'escriu amb *S*

* A inici de mot o després de consonant va amb *Z*

L·3

La solució d'aquesta activitat depèn de la teua pronúncia. Hauries de consultar-ho a la mestra o al mestre.
En general, les paraules que molta gent sol dir amb essa sorda són les següents:
països, Asia, episodi, nasal, casos, musulmà, paisatge

L·4

Pel *retrovisor* de la moto
per agafar *embranzida*
Van col·locar un *explosiu*
A la *zona* on visc
La *zeta* és l'última lletra
em va picar una *medusa*
aplaudir amb *entusiasme*
Aprofitant la *confusió*, el *ximpanzé*... del *zoològic*
va *acusar* l'*oposició* de fer-li la *guitza*

L·5

S'escriuen amb S		S'escriuen amb Z	
segueixen la norma	són excepcions	segueixen la norma	són excepcions
caserna, desafinar fantasia, desert visita, rosella	transistor, enfonsat transitar, endinsar-se	recolzar, donzella calze, salze embranzida	trapezi, topazi kamikaze espermatozoide

L·6

alçar
anella
raïm
ball
aprendre

plaça
llança
març
llaç
endreçar

barallar
cartró
marca
forat

abraçar
torçar
caçar
força

L·7

A	M	E	N	A	Ç	A	D	O	R										
A	M	É	N	A															
	M	E	N	A				B	R	A	Ç	A	L	E	T				
		E	N	A				B	R	A	Ç	A							
								B	R	A	Ç	A							
									R	A	Ç	A							
								B	R	A	Ç	A	L						
E	N	T	R	E	L	L	A	Ç	A	R									
					L	L	A	Ç											
			R	E	L	L	A												
					L	L	A	Ç	A	R									
E	N	T	R	E	L	L	A												
				E	L	L	A												
								E	N	C	A	L	Ç	A	R				
										C	A	L	Ç	A					
										C	A	L	Ç	A	R				
										C	A	L	Ç	A	R				
										C	A	L	Ç	A					
R	E	C	O	M	E	N	Ç	A	R										
		C	O	M	E	N	Ç	A	R										
					E	N	Ç	À											
		C	O	M	E	N	Ç												
		C	O	M				E	N	L	L	A	Ç	A	R				
										L	L	A	Ç						
								E	N	L	L	A	Ç						
								E	N	L	L	A	Ç						
										L	L	A	Ç	A	R				

L·8

s'esforça
llança
apedaçat
llaç
convençut / convençuda
dolços
amenacen
xoriços
comença

t'esforces
llances
apedace
llaços
convences
dolces
amenaçaven
xoriço
comencen

força
vençut
llaçàs
endrece
raça
peça
felices
llençolàs
reforçar

forces
venceria
llacet
endreçaré
races
peces
feliços
llençolet
reforces

L·9

bressol	massa
bossa	pesseta
arissar	bassa
passat	passadís
missatge	tassa
pressa	missió
passar	empassar

L·10

Pots formar molts derivats amb esses. Alguns són:

3 ESSES	4 ESSES	5 ESSES
llaguíssims pissarres tasses	sentisses	passejasses passadissos possessions

L·11

	amb S	amb SS
ENTRE VOCALS		travessar, mossegar sessió, pressupost ressó, dissecar passeig, necessari assajar, mestressa dissabte, paperassa
DESPRÉS DE CONSONANT	universal, pensió observar, excursionista pensament, ensenyament obsequi, salsitxa universitat, premsa potser, conserva	

Normes d'escriptura de la **essa sorda**:

- * s'escriu *s* després de consonant
- * s'escriu *ss* entre vocals

L·12

	Inici de paraula	entre vocals	després de consonant	final de paraula
S	simpàtic selva		pansa jersei	arròs cabàs
SS		disset pessigar		
C	cel cinc	ocell fàcil	calces encisam	
Ç		endreçar puça	calçotets començament	capaç lluç

L·13

L'afirmació que és veritat és:

- * Estan ben escrites. *Els compostos s'escriuen igual que quan no ho són.*

L·14

<i>cercavila</i>	<i>seré</i>	<i>cinema</i>	<i>singlot</i>
<i>cercle</i>	<i>seriós</i>	<i>cinquanta</i>	<i>singular</i>
<i>cereal</i>	<i>serpentina</i>	<i>cinturó</i>	<i>sintètic</i>
<i>cerimònia</i>	<i>serradures</i>	<i>cinta</i>	<i>sinònim</i>
<i>cervell</i>	<i>servei</i>	<i>cingle</i>	<i>sintetitzar</i>

L·15

tu penses	no penses	que pense!
tu caces	no caces	que cace!
tu avances	no avances	que avance!
tu descanses	no descanses	que descanse!
tu comences	no comences	que comence!
tu fracasses	no fracasses	que fracasse!

L·16

<i>matança</i>	<i>dansa</i>
<i>confiança</i>	<i>defensa</i>
<i>naixença</i>	<i>nansa</i>
<i>temença</i>	<i>pansa, pensa</i>
<i>venjança</i>	<i>descansa</i>
<i>balança</i>	<i>recompensa</i>
<i>semblança</i>	
<i>creença</i>	

L·17

gos	gosset	gossàs	gossos
braç	bracet	braçàs	braços
tros	trosset	trossàs	trossos
plaça	placeta	plaçassa	places
nas	nasset	nassàs	nassos
llaç	llacet	llaçàs	llaços
pis	piiset	pisàs	pisos
pastís	pastisset	pastissàs	pastissos

L·18

<i>horroritzar</i>	<i>arrissar</i>	<i>avisar</i>
<i>immortalitzar</i>	<i>envernissar</i>	<i>revisar</i>
<i>modernitzar</i>	<i>apallissar</i>	<i>precisar</i>
<i>realitzar</i>		<i>requisar</i>
<i>idealitzar</i>		
<i>especialitzar</i>		

L·19

traça	—
rosa	rossa
massa	maça
presa	pressa
xoriço	—
signe	cigne
cassola	—
cel	—
zel	—
rasa	raça

L·20

salsa / salze	més <i>salsa</i> un <i>salze</i> una taca de <i>salsa</i>	basa / bassa	Hi ha una <i>bassa</i> una <i>bassa</i> d'oli En què es <i>basa</i> ...
vessa / besa	ella el <i>besa</i> la pica ja <i>vessa</i> aquesta botella <i>vessa</i>	sessió / cessió	La primera <i>sessió</i> farem una <i>sessió</i> aquella <i>cessió</i>
fossa / fosa	ja és <i>fosa</i> ple de cera <i>fosa</i> els cadàvers en una <i>fossa</i>		

L·21

Aquest *capvespre*, cada animallet menut ha dut una fulla tendra. Davant del pedregam on viu la tortuga, hi ha un gran mantell verd suau.

—No sabia que em volguéreu tant! Estic *emocionada*. Quant de menjar! En tinc per a una setmana. Els arbres estaran *queixosos*, per l'*esporga* que haureu fet. No m'*estranyarà* si, en veure'm, criden contra mi dient-me llépola. Però és que a la meua edat poques *coses* agraden tant com contar contes als joves i un menjar *deliciós*. Jo, per *mostrar-vos* com n'estic de contenta, us contaré les aventures d'un animallet que va *passar* les seues per saber quina *cosa* menjar. I és que la majoria de vosaltres ho teniu *difícil*. D'ou a eruga, d'eruga a capoll, de capoll a adult. Cada volta diferent. No és *fàcil* la vida, però al cap i a la fi tots acabeu per *esbrinar* quina *cosa* pertoca.

Històries menudes, de Pepa Guardiola

L·L

M·1

- L'astròleg era molt *intel·ligent*
- els cavallers més *il·lustres*
- Escrivia contes, *novel·les...*
- El cel es va *il·luminar*
- les *pel·lícules* d'espies
- per l'escaleta *metàl·lica*
- em vaig *instal·lar* al menjador
- un del *satèl·lits* del planeta Júpiter
- era clara i *tranquil·la*

M·2

<i>colador</i>	<i>coloraina</i>
<i>col·laborar</i>	<i>columna</i>
<i>collaret</i>	<i>col·lectiu</i>
<i>col·lecció</i>	<i>col·locar</i>
<i>collita</i>	<i>collada</i>
<i>colònia</i>	<i>col·legi</i>

M·3

Significaria el contrari	No significaria res
il·lícit / lícit	il·luminat
il·lògic / lògic	il·lusió
il·legítim / legítim	il·lustració
il·legal / legal	il·lustre
il·limitat / limitat	

M·4

<i>candela</i>	<i>aquarel·la</i>	<i>fila</i>	<i>clorofil·la</i>
<i>quiniela</i>	<i>novel·la</i>	<i>argila</i>	<i>goril·la</i>
<i>esquela</i>	<i>mortadel·la</i>	<i>lila</i>	<i>pupil·la</i>
<i>tela</i>	<i>parcel·la</i>	<i>anguila</i>	<i>til·la</i>
<i>gasela</i>	<i>ombrel·la</i>	<i>pila</i>	

La última paraula de la segona columna (v) pot ser:

* *vila* (que significa *població*)

* *vil·la* (que significa *casa amb jardí*).

M·5

cèlebre
cèl·lula
excel·lent
elecció
equivalent
pàl·lid
palestí
paràlisi
para·lel
solució
sol·licitar

M·6

Una vegada van fer una *pel·lícula* en què intervenia un gos. El gos es va fer molt *popular* entre la gent de l'estudi, anava i venia, però a mi se'm va acabar la *tranquil·litat*: fugia pels racons, espavordit i temerós de topar-me'l. Haig de reconèixer que aquell gos era un actor *excel·lent* i, a més a més, molt *intel·ligent*.

Quan acabà la filmació el productor va pagar una *pila* de bitllets a l'amo del gos (...) vaig sentir una mica de *gelosia*.

(...) quan (...) van necessitar un gat per a una *pel·lícula*, el porter va proposar que fos jo qui eixira. Quina *il·lusió*!

I em vaig negar a treballar (...) trencant la *il·luminació*.

A la fi el porter, després de *cavil·lar* molt, ho va entendre.

—Aquest gat és molt *espavilat* —va dir—. Va veure com pagàveu l'amo del gos, i ell, si treballa en una *pel·lícula*, també vol cobrar.

—Prou, però ja fa feina matant *ratolins*.

—Està bé, des d'avui li comprareu una *alimentació* especial per a ell.

El gat dels estudis, de Josep Vallverdú (adaptació)

T - D, C - G, P - B

N-1

passejant - solien
 continuen - augmentant
 estigueren - fingint
 comencen - venint
 passegen - corrent
 s'estiguen - discutint
 seguiran - callant
 acabaren - repetint

N-2

BRUTA-BRUT
 inquieta-inquiet
 infinita-infinit
 desperta-despert

BUIDA-BUIT
 delicada-delicat
 educada-educat
 delegada-delegat
 criada-criat
 arrissada-arriassat
 aguda-agut

VERDA-VERD
 plàcida-plàcid
 càlida-càlid
 freda-fred
 sòlida-sòlid
 ràpida-ràpid
 covarda-covard

N-3

biòleg
 dialogar
 astròloga, astrologia
 geòleg
 pròleg

arqueologia, arqueòloga
 meteoròleg
 catàleg
 odontòloga, odontologia
 psicòleg

N-4

ric
 enemig
 fresc
 únic
 amarg
 porc
 poruc
 atòmic
 químic

rica
 enemiga
 fresca
 única
 amarga
 porca
 poruga
 atòmica
 química

noruec
 públic
 naufrag
 tràgic
 feréstec
 magnífic
 llarg
 gràfic
 opac

noruega
 pública
 naufraga
 tràgica
 feréstega
 magnífica
 llarga
 gràfica
 opaca

N-5

És **tan** alt com... *adjectiu*
 no fa **tant** de fred *nom*

No menges **tant**... *verb*
 Quin local **tan** fred! *adjectiu*

- No perdes *tant* de temps
- Eren *tan* antipàtiques
- un rei *tan* poderós
- eren *tan* grosses
- els va créixer *tant*
- no era *tan* difícil
- pesaven *tant*
- havia estat *tant* de temps adormida
- amb *tan* poca roba
- Va patir *tant*

N·6

<i>absorbent</i>	<i>adoptar</i>	<i>subjectar</i>	<i>capvespre</i>
<i>dissabte</i>	<i>observar</i>	<i>subdividir</i>	<i>capturar</i>
<i>adaptar</i>	<i>opció</i>	<i>subministrar</i>	<i>encapçalar</i>
<i>absoldre</i>	<i>de sobte</i>	<i>subjuntiu</i>	<i>cabdell de llana</i>
<i>aptitud</i>	<i>obsequi</i>	<i>subsistència</i>	<i>capdavall</i>
<i>absolutament</i>	<i>objectiu</i>	<i>subratllar</i>	<i>escapçar</i>

N·7

sal / salt	hauràs de fer un <i>salt</i> Va fer un <i>salt</i> Hi falta <i>sal</i> , a la sopa.	tan / tant	No correu <i>tant</i> . Era <i>tan</i> despistat de <i>tant</i> paper
sol / solt	vingut tot <i>sol</i> No <i>sol</i> venir Fa molt de <i>sol</i> L'arròs m'agrada <i>solt</i> .	fon / font / fonc / fong	la <i>font</i> del Salze. em <i>fonc</i> de calor. El <i>fong</i> és un microorganisme una <i>font</i> en un racó La neu ja es <i>fon</i>
quan / quant	<i>quant</i> de pa queda? <i>Quan</i> vinga... <i>quant</i> val.	intens / intents	Al cap de tres <i>intents</i> un roig <i>intens</i> un treball tan <i>intens</i>
vol / volt	No <i>vol</i> tornar. donar un <i>volt</i> . el <i>vol</i> dels ocells	valen / valent	És molt <i>valent</i> què <i>valen</i> , aquests quaderns continuen <i>valent</i> el mateix

N·8

apte
capsa
observar
dubtar
dissabte
excepte
de sobte